

Samostatné přílohy

Standardy dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy

Seznam standardů:

DZES 1 - zachování poměrů trvalých travních porostů k zemědělské ploše

DZES 2 - ochrana mokřadů a rašelinišť

DZES 3 - zákaz vypalování strnišť na orné půdě

DZES 4 - zřízení ochranných pásů a útvarů povrchových vod

DZES 5 - obhospodařování půdy způsobem, které snižuje riziko degradace půdy a eroze, včetně zohlednění sklonu svahu

DZES 6 - minimální pokryv půdy pro zamezení vzniku holé půdy v nejcitlivějších obdobích

DZES 7A - střídání plodin na orné půdě

DZES 7B - omezení plochy jedné plodiny

DZES 8A - minimální podíl z výměry zemědělské plochy vyhrazený pro neprodukční plochy

DZES 8B - zachování krajinných prvků

DZES 8C - zákaz ořezu dřevin období hnízdění a odchovu mláďat

DZES 9 - zákaz přeměny nebo orby trvalých travních porostů označených jako environmentálně citlivé oblasti s trvalými travními porosty v lokalitách sítě NATURA 2000

DZES 1 zachování poměrů trvalých travních porostů k zemědělské ploše

Standard si klade za cíl ochranu trvalých travních porostů. Na národní úrovni je stanoven požadavek uchování poměru trvalých travních porostů ve srovnáním s poměrem v roce 2018. Standard vymezuje oblasti environmentálně citlivých ploch, ve kterých platí zákaz přeměny zemědělské kultury, která je určena jako trvalý travní porost. Existují důvody nebo druhy zemědělských kultur, kde je umožněno trvale travní porosty změnit.

DZES 2 ochrana rašelinišť a mokřadů

Cílem tohoto standardu je ochrana půd, které jsou bohaté na uhlík a zabránění degradace. Ochrana těchto lokalit je pozitivní ke zmírnění dopadů změny klimatu. Tento standard není zatím platný, jeho účinnost je stanovena od roku 2025. Nyní se připravuje mapový podklad, který vymezí půdy bohaté na uhlík, mokřady a rašeliniště.

DZES 3 zákaz vypalování strnišť na orné půdě

Cíl je kladen na ponechání rostlinných zbytků, které budou následně zapraveny do půdy. Tím se zachovají organické složky v půdě. Povolení k pálení rostlinných zbytků na orné může být uděleno půdě příslušným orgánem v případě mimořádných opatření.

DZES 4 zřízení ochranných pásů a útvarů povrchových vod

Standard chrání vodní toky před znečištěním v důsledku povrchového smyvu hnojiv a pesticidů. Jedná se o všechny vodní toky, které se nacházejí ve zranitelných oblastech i mimo ně. Standard je v návaznosti s ochrannými pásmy pro zranitelné oblasti stanovené národním právním rámcem pro nitrátovou směrnici.

DZES 5 obhospodařování půdy způsobem, které snižuje riziko degradace půdy a eroze, včetně zohlednění sklonu svahu

Hlavním cílem je omezení eroze na zemědělské ploše. Zde jsou určeny specifické podmínky pro pěstování plodin, které mají erozně nízkou nebo střední ochrannou funkci.

DZES 6 minimální pokryv půdy pro zamezení vzniku holé půdy v nejcitlivějších obdobích

Cíl je kladen na zajištění pokryvu půdy v nejcitlivějších obdobích. Jedná se o období po sklizni nebo po zimě. Nově podmínky tohoto standardu platí bez zohlednění sklonitosti pro půdu s rozšířením na zemědělské trvalé kultury vinic, ovocné sady a také na kulturu úhoru. Jsou zde stanoveny termíny, ve kterých je požadavek na pokryv půd.

DZES 7 střídání plodin na orné půdě

DZES 7A: Žadatel musí zajistit alespoň na 40 % plochy podniku se zemědělskou kulturou standardní orná půda, že v roce podání žádosti bude pěstována jiná hlavní plodina než hlavní plodina pěstována v předchozím roce. Na 100 % výměry orné půdy podniku musí být do 4 let pěstována jiná hlavní plodina. V období od 1.6. do 31.8. musí být pěstována plodina odlišná než v předchozím roce v tomto období nebo musí být mezi dvě stejné plodiny zařazena meziplodina.

DZES 7B: Žadatel musí zajistit, že ve vegetačním období se nebude vyskytovat plocha jedné plodiny na výměře vyšší než 30 ha, pokud tato plocha nebude rozdělena (ochranným pásem - 22 m nebo jinou plodinou).

Cílem tohoto standardu je zlepšení struktury krajiny, jako je zejména nízký podíl ekostabilizačních prvků v krajině a nadměrné velikosti dílů půdních bloků.

DZES 8 Minimální podíl orné půdy věnovaný neprodukčním plochám a prvkům a na celé zemědělské ploše, zachování krajinných prvků a zákaz kácení živých plotů a stromů v období hnízdění a odchovu ptáků.

DZES 8A: minimální podíl z výměry zemědělské plochy vyhrazený pro neprodukční plochy. Účelem je zachování a zvýšení počtu neprodukčních ploch, což je příznivé pro zlepšení biologické rozmanitosti. Podmínkou je vyčlenit minimální podíl neprodukčních ploch z celkové plochy zemědělských kultur. Nejméně 7 % včetně plochy meziplodiny nebo plochy plodin, která váže dusík, přičemž minimálně 3 % z toho tvoří krajinné prvky, úhor s porostem a ochranné pásy. Od roku 2024 stačí 4 % a stačí být použita pouze meziplodina. (Ministerstvo zemědělství, 2022).

DZES 8B zachování krajinných prvků

Cíl je kladen na ochranu krajinných prvků na zemědělské ploše. Podmínky tohoto standardu se vztahují i na krajinné plochy, které nejsou evidovány v evidenci půdy.

DZES 8C zákaz ořezu dřevin období hnízdění a odchovu mláďat

Standard si klade za cíl ochranu dřevinných krajinných prvků. Zde je stanovena záruka správného přístupu jednak k ošetření dřevin, tak i k nerušení hnízdění a odchov mláďat. Zákaz pro ořez dřevin je stanoven od 1. dubna do 31. října.

DZES 9 zákaz přeměny nebo orby trvalých travních porostů označených jako environmentálně citlivé oblasti s trvalými travními porosty v lokalitách sítě NATURA 2000

Standard usiluje o ochranu druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem. Soustava NATURA 2000 je tvořena evropsky významnými lokalitami a ptačími oblastmi a jsou definovány zákonem 114/1992 o ochraně přírody a krajiny (Ministerstvo zemědělství, 2022).

Povinné požadavky na hospodaření

Seznam požadavků:

1. oblast: klima životního prostředí

PPH 1 - vodní rámcová směrnice

PPH 2 - nitrátová směrnice

PPH 3 - ochrana volně žijících ptáků

PPH 4 - ochrana přírodních stanovišť, volně žijících ptáků a planě rostoucích rostlin

2. oblast: veřejné zdraví a zdraví rostlin

PPH 5 - bezpečnost potravin

PPH 6 - zákaz používání hormonálních látek

PPH 7 - uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh

PPH 8 - pesticidová směrnice

3. oblast: dobré životní podmínky zvířat

PPH 9 - požadavky pro ochranu telat

PPH 10 - požadavky pro ochranu prasat

PPH 11 - ochrana zvířat chovaných pro hospodářské účely

PPH 1 vodní rámcová směrnice

Tato vodní rámcová směrnice udává omezování difúzních zdrojů znečištění fosforečnany. Je zde vytyčeno deset požadavků. Jedná se například o dodržování podmínek, které se vztahují k nakládání povrchových, podzemních a odpadních vod s obsahem fosforečnanů, dále dodržování pravidel v rámci ochrany vody a zacházení se závadnými látkami, které obsahují fosforečnany, zachovat podmínky pro nakládání s upravenými kaly a jejich uložení na zemědělské půdě a uložení ve skladech, vymezit správné skladovací prostory pro závadné látky obsahující fosforečnany. Dále také pravidelně zkoušet těsnosti potrubí, které jsou určené pro závadné látky a dodržování kontrolního systému pro zjišťování úniku závadných látek.

PPH 2 nitratová směrnice

Tato směrnice udává osm požadavků, které jsou následně kontrolovány ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský. Důležité je dodržovat lhůtu, kdy je zakázáno hnojení a jejich dodržování limitů, nesmí být překročen limit 170 kg/N/ha 170 kg/N/ha v hospodářském roce, vymezit podmínky pro skladování dusíkatých hnojivých látek, které se nachází ve zranitelných oblastech, respektovat pěstování erozních plodin na svazích, uchovat ochranné pásy kolem vodních bez hnojení, respektovat zákaz aplikovat dusíkaté hnojivé látek a to v místech, která jsou zaplavená nebo zasněžená a v neposlední řadě uchovat standardy na skladovací prostory pro statková hnojiva.

PPH 3 ochrana volně žijících ptáků

V tomto požadavku je nutné vymezit opatření, které zajistí ochranu významným krajinným prvkům, dále musí být zaručena ochrana dřevin, které rostou mimo les a v posledním bodě je obecné zajištění ochrany ptáků. Tyto požadavky kontroluje Česká inspekce životního prostředí. Důležitý je zákon 114/1992 o ochraně přírody a krajiny, který jasně vymezuje podmínky a pravidla.

PPH 4 ochrana přírodních stanovišť

Tato podmínka se zabývá ochranou přírodních stanovišť a je zde definován jeden požadavek. Jedná se o respektování uděleného povolení pro manipulaci s povrchovými nebo podzemními vodami. Opět tyto požadavky kontroluje Česká inspekce životního prostředí a opět je v tomto požadavku důležitý zákon o ochraně přírody a krajiny.

PPH 5 - bezpečnost potravin

Bezpečnost potravin je vymezena obecnými zásadami a požadavky potravinového práva. Přehled požadavků je složen z osmi podmínek. Důležité je nepřekročit limity na obsah cizorodých látek u potravin, dále splnění požadavků na identifikace produktu, dodavatele a označení produktu, předejít případné kontaminaci potravin cizorodými látkami a zajištění bezpečnosti krmiv, zpracování a distribuci. Podstatné je mít na paměti, že jsou povolené jen určité formy krmiv při míchání krmné dávky, zemědělec musí evidovat záznamy o druhu potravin, nebo také dodržování podmínek pro původ kontaminovaného mléka, pro zdravotní způsobilost zvířat a dodržování požadavků na hygienu, čištění a dezinfekce zařízení. Bezpečnost potravin kontrolují tři orgány. Jedná se o ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, státní zemědělskou a potravinovou inspekci a státní veterinární správu.

PPH 6 zákaz používání hormonálních látek

Tento požadavek zakazuje používání některých látek s hormonálním účinkem v chovech zvířat. Požadavek obsahuje podmínku na podávání zakázaných látek hospodářským zvířatům, dalším požadavkem je správné zachování manipulace se zakázanou látkou a také dodržování ochranných lhůt pro tyto látky. O tento povinný požadavek se stará státní veterinární správa.

PPH 7 Uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh

Nařízení Evropského parlamentu udává povinný požadavek o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh. Musí být dodrženy požadavky, které se týkají používání přípravků s ohledem na ochranu podzemní vody, nesmí být přesáhnuta limitující dávka na ochranu rostlin, mohou být použity jen takové přípravky, které jsou schválené Evropským parlamentem, nepřekročit limitující počet ošetření v plodinách a další. Kontrolu provádí ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.

PPH 8 pesticidová směrnice

Směrnice stanovuje dosažení udržitelného používání pesticidů. Důležitým požadavkem je odborná způsobilost, dodržení kontrolního testování a pravidelných technických kontrol. Je nezbytné dodržovat postupy pro správnou přípravu postřikové kapaliny, evidovat dokladové příjmy a výdeje, nakládání s přípravkem tak, aby byly splněny technické požadavky, dodržení podmínek skladování přípravků podle druhu, zajistit, aby skladování přípravků bylo oddělené a je nezbytné, ale s odpady od přípravků na ochranu rostlin byly správně odstraněny. Kontrolu provádí ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.

PPH 9 požadavky pro ochranu telat

V tomto požadavku jsou stanoveny podmínky pro zajišťování kontroly zdravotního stavu zvířat, nepoužívat náhubky nebo uvazovat telata, zvolit správnou individuální konstrukci pro telata, zajistit správné ustájení a vhodné řešení podlah, správně zacházet s telaty po porodu a zajistit jim ošetření, následně jejich krmení a napájení. Tento požadavek kontrolu státní veterinární správa.

PPH 10 požadavky pro ochranu prasat

V požadavkách pro ochranu prasat je kladen důraz na dodržování parametrů volné podlahové plochy, správné krmení, zajištění správného skupinového ustájení, dodržet optimální hladinu hluku a intenzitu světla, provádět zákroky podle správných zásad a umožnění etologických aktivit prasat. Opět tento požadavek kontrolu státní veterinární správa.

PPH 11 ochrana zvířat chovaných pro hospodářské účely

V tomto požadavku jsou podmínky následující. Jedná se o kvalifikované odborné zaměstnance, kteří se budou správně starat o zvířata, budou provádět pravidelnou kontrolu zdravotního stavu zvířat a budou uchovávat záznamy o podaných léčivech. Dále je nutná velikost plochy pro volnost pohybu zvířat, vytvořit optimální mikroklimatické podmínky a osvětlení, ochránit zvířata před nepříznivými vlivy a dodržení požadavků na jejich krmení.